

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده هنر و معماری

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد معماری (گرایش معماری منظر)

طراحی منظر محور تفریحی - گردشگری حد فاصل دو باغ تاریخی بیرجند

مورد مطالعه: باغ های اکبریّه و رحیم آباد

مهدي فاطمي

استاد راهنما

دکتر مجتبی انصاری

استاد مشاور

دکتر محمدرضا پورجعفر

شهریورماه ۱۳۸۷

سخن نخست جز از نخستین سخن بر نمی آید ...

تقدیم به :

پدر صبور
مادر دلسوز و مهربان
و برادر فداکارم

با سپاسگزاری از :

استاد راهنمای گرامی، جناب آقای دکتر مجتبی انصاری به خاطر الطاف بی دریغ شان در طول مدت تحصیل و مراحل انجام رساله
استاد مشاور گرانقدر، جناب آقای دکتر محمدرضا پورجعفر برای رهنمود های ارزشمندشان
پدر مهربان و دلسوز جناب آقای دکتر سید امیر منصوری
اساتید بزرگوار دوره تحصیلات تکمیلی در دانشکده هنر دانشگاه تربیت مدرس

و قدردانی از تمام دوستان عزیزم که در انجام این رساله مرا یاری نمودند:

محمدرضا مهربانی گلزار
کیوان خلیجی، احسان رنجبر، رضا عبادی رجلی، رضا کسروی
علی عاشوری، پروانه غضنفری
مهندس محمود تیموری، مهندس وحید حیدرنتاج، مهندس یزدان احمدوند
رضا سامه، میترا کریمی، زینب ربیعی، نعیمه رضایی، احمد کتبی، انسبه قوام پور، مریم لسان
فرهاد لیلوی، مجتبی قدیری

چکیده

در شهرهای قدیمی تعیین همه استاندارد ها و تناسبات فضاهای شهری، معماری، فواصل و اندازه عمده معابر بر مبنای حرکت عابر پیاده و نیازهای وی بودند. در همه امور مربوط به طراحی ساختمان ها و فضاهای شهری انسان محوری حاکم بود. بعد از انقلاب صنعتی، به تدریج ماشین در زندگی انسان پدیدار شد. با گذشت زمان، در پی عدم توجه به انسان در فضاهای شهری و تصمیم گیری های کلان، معضلاتی به وجود آمدند. علم شهرسازی نوین با تغییر نگرش و بر اساس رویکرد انسان محوری، سعی در بازیابی نقش از دست رفته انسان در فضاهای شهری و تعاملات وی با محیط شکل گرفت.

شهر بیرجند از جنبه های مختلف نیاز به عرصه عمومی و فضای شهری در راستای اوقات فراغت شهروندان را احساس می کند. پتانسیل های فرهنگی این شهر در ترکیب با شاخصه های معماری منظر شهری می توانند سهم بسزایی در تامین فضاهای پویا و زنده برای گذران اوقات فراغت شهروندان و همچنین جذب توریست داشته باشند. این پتانسیل های فرهنگی که به طور بارز در باغ های تاریخی این شهر نمود پیدا می کند به علت عدم عرضه ناشناخته باقی مانده اند.

نگاه به کلیت ساختاری شهر بیرجند، امکانات و نیازهای شهر در راستای گذران اوقات فراغت و گردشگری شهری و همچنین موقعیت باغ های تاریخی در شهر، زمینه های شکل گیری یک محور تفریحی - گردشگری بین دو باغ تاریخی رحیم آباد و اکبریه را پیش رو قرار می دهد. از طرفی تلفیق جنبه های تاریخی - هویتی این باغ ها با جنبه های تفریحی - توریستی اهمیت تولید فضاهای شهری در ارتباط با این باغ ها را دو چندان می کند.

در این پایان نامه پس از بررسی ویژگیهای معماری منظر، فضاهای جمعی و باغ ایرانی که به عنوان مبانی نظری موضوع بیان شده اند، با توجه به اصول کسب شده از بستر طرح و با رویکرد ایجاد فضای شهری و همچنین ساماندهی محوطه تاریخی باغ های بیرجند به بیان ایده ها و طراحی محور گردشگری بین دو باغ تاریخی بیرجند پرداخته شده است.

واژه های کلیدی: معماری منظر، محور پیاده، اوقات فراغت، فضای جمعی، باغ تاریخی، باغ ایرانی، باغ های بیرجند

فهرست عناوین

۱	مقدمه
۱	تعریف مسأله
۱	ضرورت تحقیق
۲	پیشینه تحقیق
۲	کاربرد تحقیق
۲	مکان و زمان تحقیق
۲	اهداف و سوالات اصلی تحقیق
۲	پیش فرضهای تحقیق
۳	نوع تحقیق
۳	روش تحقیق
۳	شیوه های جمع آوری اطلاعات
۳	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۳	رویه و فرآیند تحقیق
۴	۱- فصل اول: طراحی منظر
۴	۱-۱- مقدمه
۴	۱-۲- تعریف منظر
۶	۱-۳- منظر شهری
۹	۱-۴- طرح منظر
۱۰	۱-۵- معماری منظر
۱۳	۱-۶- نتیجه گیری
۱۴	۲- فصل دوم: محور پیاده
۱۴	۲-۱- مقدمه
۱۴	۲-۲- عابر پیاده
۱۵	۲-۳- اهداف پیاده روی
۱۶	۲-۴- پیشینه پیاده مداری
۱۸	۲-۵- انواع راه ها
۲۰	۲-۶- محور
۲۵	۲-۷- طراحی مسیر پیاده گردشگری
۲۸	۲-۸- فضای جمعی
۲۹	۲-۹- نتیجه گیری
۳۰	۲-۱۰- مصادیق محورهای پیاده و فضای جمعی
۴۲	۲-۱۱- نتیجه گیری
۴۴	۳- فصل سوم: گردشگری و توریسم
۴۴	۳-۱- مفهوم اوقات فراغت و گردشگری
۵۶	۳-۲- مبانی نظری گردشگری
۶۰	۳-۳- نتیجه گیری
۶۱	۴- فصل چهارم: باغ ایرانی
۶۱	۴-۱- مقدمه
۶۱	۴-۲- انسان و طبیعت
۶۴	۴-۳- ابعاد تمثیلی گیاهان در شکل گیری باغ و فضای مصنوع

۶۵	۴-۴- باغ ایرانی جلوه ای از بهشت آرمانی
۶۶	۴-۵- هنر باغ سازی در ایران
۶۹	۴-۶- مبانی و قواعد باغ سازی
۷۰	۴-۷- اصول طراحی باغ ایرانی
۷۳	۴-۸- هندسه باغ ایرانی
۷۶	۴-۹- گونه شناسی باغ ایرانی
۸۰	۴-۱۰- آب در باغ ایرانی
۸۲	۴-۱۱- گیاه در باغ ایرانی
۸۵	۴-۱۲- باغ های تاریخی بیرجند
۹۱	۴-۱۳- بررسی تطبیقی شاخصه های طراحی باغ های بیرجند با دیگر باغ های ایرانی
۹۵	۴-۱۴- ساختار فضایی باغ های بیرجند
۹۵	۴-۱۵- نتیجه گیری
۹۸	۵- فصل پنجم: شناخت بستر طرح
۹۸	۵-۱- مقدمه
۹۸	۵-۲- موقعیت و حدود شهرستان بیرجند
۹۹	۵-۳- موقعیت زمین شناسی بیرجند
۱۰۰	۵-۴- آب و هوای شهرستان بیرجند
۱۰۰	۵-۵- نزولات جوی بیرجند
۱۰۱	۵-۶- بادهای غالب شهرستان بیرجند
۱۰۱	۵-۷- منابع آب
۱۰۳	۵-۸- خاک
۱۰۳	۵-۹- پوشش گیاهی
۱۰۴	۵-۱۰- وجه تسمیه بیرجند
۱۰۴	۵-۱۱- نحوه شکل گیری و توسعه شهر بیرجند
۱۰۸	۵-۱۲- ویژگی های معماری بیرجند
۱۱۰	۵-۱۳- معرفی برخی از بناهای ارزشمند تاریخی در بیرجند
۱۱۴	۵-۱۴- نتیجه گیری
۱۱۵	۶- فصل ششم: طراحی
۱۱۵	۶-۱- انتخاب سایت
۱۱۵	۶-۲- طراحی محور پیاده
۱۱۹	۶-۳- تدوین مبانی و سیاست های طراحی
۱۲۱	۶-۴- برنامه ریزی فضایی و کالبدی
۱۲۲	۶-۵- ضوابط و توصیه های پیشنهادی
۱۲۳	۶-۷- منابع و مآخذ
۱۲۷	۸- پیوست
۱۳۵	چکیده انگلیسی

فهرست مطالب

مقدمه ۱

تعریف مسأله ۱

ضرورت تحقیق ۱

پیشینه تحقیق ۲

کاربرد تحقیق ۲

مکان و زمان تحقیق ۲

اهداف و سوالات اصلی تحقیق ۲

پیش فرضهای تحقیق ۲

نوع تحقیق ۳

روش تحقیق ۳

شیوه های جمع آوری اطلاعات ۳

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات ۳

رویه و فرآیند تحقیق ۳

۱- فصل اول: طراحی منظر ۴

۱-۱- مقدمه ۴

۱-۲- تعریف منظر ۴

۱-۲-۱- مفهوم منظر ۵

۱-۲-۱-۱- منظر دارای ساختار عینی ۵

۱-۲-۱-۲- منظر دارای ساختاری ذهنی ۵

۱-۲-۱-۳- دیدگاههای محیط و منظر ۶

۱-۳- منظر شهری ۶

۱-۴- طرح منظر ۹

۱-۵- معماری منظر ۱۰

۱-۶- نتیجه گیری ۱۳

۲- فصل دوم: محور پیاده ۱۴

۲-۱- مقدمه ۱۴

۲-۲- عابر پیاده ۱۴

۲-۲-۱- تعریف عابر پیاده ۱۴

۲-۲-۲- عابر پیاده و سرعت ۱۴

۲-۲-۳- عابر پیاده و مسافت ۱۵

۲-۲-۴- عابر پیاده و تراکم ۱۵

۲-۳- اهداف پیاده روی ۱۵

۲-۳-۱- خرید و فراغت ۱۵

۲-۳-۲- عبور از مسیر ۱۶

۲-۴- پیشینه پیاده مداری ۱۶

۲-۴-۱- شهرسازی قرن بیستم و اتومبیل گرایی ۱۷

۲-۴-۲- شهرسازی انسان گرا ۱۸

۲-۵- انواع راه ها ۱۸

۲-۶- محور ۲۰

۲-۶-۱- محور در تاریخ شهرسازی ایران ۲۱

۲۱ ضرورت ایجاد محور های پیاده	۲-۶-۲
۲۲ ویژگیهای کلی محورهای پیاده گردشگری	۳-۶-۲
۲۲ مفهوم محورهای فرهنگی - تاریخی	۱-۳-۶-۲
۲۳ اهمیت پیاده محوری در بافت های تاریخی	۴-۶-۲
۲۴ اهداف راهبردی در ساماندهی فضاهای پیاده	۵-۶-۲
۲۵ طراحی مسیر پیاده گردشگری	۷-۲
۲۵ حواس پنجگانه، ارتباط و تناسبات	۱-۷-۲
۲۶ فضاهایی برای قدم زدن، ایستادن و نشستن	۲-۷-۲
۲۷ مکان یابی محور پیاده شهری	۳-۷-۲
۲۷ اصول طراحی محورهای پیاده	۴-۷-۲
۲۸ فضای جمعی	۸-۲
۲۸ تعریف فضای جمعی	۱-۸-۲
۲۸ ویژگی های فضای جمعی	۲-۸-۲
۲۹ نتیجه گیری	۹-۲
۳۰ مصادیق محورهای پیاده و فضای جمعی	۱۰-۲
۳۰ نمونه های داخلی	۱-۱۰-۲
۳۰ خیابان چهارباغ اصفهان	۱-۱۰-۲
۳۱ بلوار کشاورز تهران	۲-۱۰-۲
۳۲ گذر مروی تهران	۳-۱۰-۲
۳۳ خیابان سپهسالار تهران (صف)	۴-۱۰-۲
۳۳ محور پیاده و پارک حاشیه ای چمران شیراز	۵-۱۰-۲
۳۴ خیابان سپه قزوین	۶-۱۰-۲
۳۵ محور پیاده تربیت تبریز	۷-۱۰-۲
۳۵ محور پیاده استاد شهریار تبریز	۸-۱۰-۲
۳۶ محور پیاده مغازه های سنگی تبریز	۹-۱۰-۲
۳۶ محور جنت مشهد	۱۰-۱۰-۲
۳۷ نمونه های خارجی	۲-۱۰-۲
۳۷ معرفی خیابان رمبلا در بارسلون	۱-۲-۱۰-۲
۳۷ محور پیاده رمبلا	۱-۱-۲-۱۰-۲
۳۸ بندر مجتمع مارماگنوم	۲-۱-۲-۱۰-۲
۳۸ ایده طراحی	۳-۱-۲-۱۰-۲
۳۹ تکنیک های ساماندهی منظر رمبلا	۴-۱-۲-۱۰-۲
۳۹ محور پیاده در شهر استانبول	۲-۲-۱۰-۲
۴۰ پارک ساحلی نیس فرانسه	۳-۲-۱۰-۲
۴۱ محور شهری شانزه لیزه پاریس	۴-۲-۱۰-۲
۴۱ میدان لاپلاس دوترو	۵-۲-۱۰-۲
۴۲ میدان تسوکوبا	۶-۲-۱۰-۲
۴۲ نتیجه گیری	۱۱-۲
۴۴ فصل سوم: گردشگری و توریسم	۳
۴۴ مفهوم اوقات فراغت و گردشگری	۱-۳
۴۴ مقدمه	۱-۱-۳

۴۴	۲-۱-۳- اوقات فراغت.....
۴۵	۳-۱-۳- نگاهی به پیشینه تحقیق در مورد اوقات فراغت.....
۴۵	۱-۳-۱-۳- جهانی شدن برنامه ریزی گذران فراغت.....
۴۶	۲-۳-۱-۳- سابقه برنامه ریزی فراغت در ایران.....
۴۶	۴-۱-۳- اوقات فراغت و انواع آن.....
۴۹	۵-۱-۳- فراغت و تفریح در دین.....
۵۰	۶-۱-۳- اهداف گذران فراغت.....
۵۰	۱-۶-۱-۳- نحوه گذران اوقات فراغت.....
۵۱	۲-۶-۱-۳- محل گذران اوقات فراغت.....
۵۱	۷-۱-۳- کارکردهای اوقات فراغت.....
۵۲	۸-۱-۳- نظریات مرتبط با فراغت.....
۵۲	۹-۱-۳- ویژگیهای فعالیتهای فراغتی.....
۵۳	۱-۹-۱-۳- نیازهای امروزی به فعالیتهای فراغتی.....
۵۴	۱۰-۱-۳- ابعاد اقتصادی گذران فراغت.....
۵۴	۱۱-۱-۳- تأثیر اوقات فراغت در معماری.....
۵۵	۱۲-۱-۳- تمهیدات کالبدی و راهکارهای عملی تفریح.....
۵۵	۱-۱۲-۱-۳- بخشهای موثر در برنامه ریزی فراغت.....
۵۶	۲-۱۲-۱-۳- تأثیرات عدم برنامه ریزی فراغت.....
۵۶	۲-۳- مبانی نظری گردشگری.....
۵۶	۱-۱-۲-۳- مفهوم گردشگری و گردشگر.....
۵۷	۲-۱-۲-۳- گردشگری و گردشگران در ایران.....
۵۸	۳-۱-۲-۳- جنبه اقتصادی گردشگری.....
۵۸	۲-۲-۳- گردشگری شهری.....
۵۹	۳-۲-۳- گردشگری شهری در بافتهای تاریخی.....
۵۹	۴-۲-۳- عوامل اساسی موثر در برنامه ریزی گردشگری.....
۶۰	۳-۳- نتیجه گیری.....
۶۱	۴- فصل چهارم: باغ ایرانی.....
۶۱	۱-۴- مقدمه.....
۶۱	۲-۴- انسان و طبیعت.....
۶۲	۱-۲-۴- طبیعت و منظره در نگاه تمدن های مختلف.....
۶۲	۲-۲-۴- تغییر نگرش به طبیعت در اعصار مختلف.....
۶۳	۳-۲-۴- نگرش به طبیعت در ادیان مختلف در ایران.....
۶۳	۱-۳-۲-۴- آیین های پیش از اسلام.....
۶۳	۲-۳-۲-۴- دین اسلام.....
۶۴	۳-۴- ابعاد تمثیلی گیاهان در شکل گیری باغ و فضای مصنوع.....
۶۵	۴-۴- باغ ایرانی جلوه ای از بهشت آرمانی.....
۶۶	۵-۴- هنر باغ سازی در ایران.....
۶۶	۱-۵-۴- باغ سازی پیش از اسلام.....
۶۷	۲-۵-۴- باغ سازی در دوران اسلامی.....
۶۹	۶-۴- مبانی و قواعد باغ سازی.....
۷۰	۷-۴- اصول طراحی باغ ایرانی.....

۷۰ سلسله مراتب ۱-۷-۴

۷۰ تقارن ۲-۷-۴

۷۰ مرکزیت ۳-۷-۴

۷۰ ریتم ۴-۷-۴

۷۰ استقلال و تشخیص فضاها ۵-۷-۴

۷۰ کثرت در وحدت، وحدت در کثرت ۶-۷-۴

۷۱ طبیعت گرایی و بهره گیری از منظر ۷-۷-۴

۷۱ نورپردازی در باغ ۸-۷-۴

۷۱ عناصر و اجزای دیگر باغ ۹-۷-۴

۷۱ دیوار ۱-۹-۷-۴

۷۱ عمارت سردر ۲-۹-۷-۴

۷۲ هشتی، پرس ۳-۹-۷-۴

۷۲ کوشک و عمارت اصلی باغ ۴-۹-۷-۴

۷۲ صفه، سکو، پلکان ۵-۹-۷-۴

۷۲ عمارت اندرونی ۶-۹-۷-۴

۷۲ فضای خدماتی و جنبی ۷-۹-۷-۴

۷۳ هندسه باغ ایرانی ۸-۴

۷۴ پلان ۱-۸-۴

۷۴ خیابان بندی ۲-۸-۴

۷۵ محور اصلی ۳-۸-۴

۷۵ باغچه بندی ۴-۸-۴

۷۶ گونه شناسی باغ ایرانی ۹-۴

۷۶ گونه های باغ ایرانی از نظر اصول و ترکیب ۱-۹-۴

۷۶ گونه های باغ ایرانی از نظر طرح و بستر ساخت ۲-۹-۴

۷۶ باغ های مسطح و کم شیب ۱-۲-۹-۴

۷۶ باغ های شیب دار و صفه بندی شده ۲-۲-۹-۴

۷۷ باغ های احدائی در زمینهای عارضه دار ۳-۲-۹-۴

۷۷ گونه های باغ ایرانی از نظر عملکرد و اجزاء ۳-۹-۴

۷۷ باغ شهر ۱-۳-۹-۴

۷۷ باغ کوشک ۲-۳-۹-۴

۷۷ باغ حیاط (باغ خانه) ۳-۳-۹-۴

۷۸ باغ مقبره (باغ مزار) ۴-۳-۹-۴

۷۸ باغ در باغ ۵-۳-۹-۴

۷۸ باغ چادر (باغ سرپرده) ۶-۳-۹-۴

۷۸ باغ قلعه ۷-۳-۹-۴

۷۸ باغ تجیر ۸-۳-۹-۴

۷۸ باغ تخت ۹-۳-۹-۴

۷۸ باغ سکونتگاه ۱۰-۳-۹-۴

۷۹ باغ میوه ۱۱-۳-۹-۴

۷۹ باغ وحش ۱۲-۳-۹-۴

۷۹ باغ شکار ۱۳-۳-۹-۴

۷۹ ۴-۹-۳-۱۴- باغ آبی

۷۹ ۴-۹-۳-۱۵- باغ ملی

۷۹ ۴-۹-۳-۱۶- باغ بیشه (باغمیشه)

۷۹ ۴-۹-۳-۱۷- باغ سنگی

۸۰ ۴-۱۰-۱- آب در باغ ایرانی

۸۰ ۴-۱۰-۱- جوی

۸۱ ۴-۱۰-۲- حوض و استخر

۸۱ ۴-۱۰-۳- فواره

۸۱ ۴-۱۰-۴- آبشار

۸۲ ۴-۱۱-۱۱- گیاه در باغ ایرانی

۸۳ ۴-۱۱-۱- میان کرت

۸۳ ۴-۱۱-۲- مسیر اصلی

۸۳ ۴-۱۱-۳- خیابان های فرعی

۸۳ ۴-۱۱-۴- اطراف حوض و استخر

۸۳ ۴-۱۱-۵- کرت های دو طرف خیابان اصلی

۸۴ ۴-۱۱-۶- پیرامون و گوشه های باغ

۸۴ ۴-۱۱-۷- تکمله

۸۵ ۴-۱۲-۱۲- باغ های تاریخی بیرجند

۸۵ ۴-۱۲-۱- باغ اکبریه

۸۶ ۴-۱۲-۲- باغ شوکت آباد

۸۷ ۴-۱۲-۳- باغ رحیم آباد

۸۸ ۴-۱۲-۴- باغ بهلگرد

۸۹ ۴-۱۲-۵- باغ - قلعه مود

۹۰ ۴-۱۲-۶- باغ امیرآباد

۹۰ ۴-۱۲-۷- باغ معصومیه

۹۱ ۴-۱۲-۸- باغ طوغان

۹۱ ۴-۱۳-۱۳- بررسی تطبیقی شاخصه های طراحی باغ های بیرجند با دیگر باغ های ایرانی

۹۱ ۴-۱۳-۱- درخت کاج عنصر هویت بخش محور اصلی

۹۱ ۴-۱۳-۲- شاه نشین میان استخر

۹۲ ۴-۱۳-۳- حوض خانه

۹۲ ۴-۱۳-۴- عمارت و کوشک

۹۳ ۴-۱۳-۵- دلایل استقرار و نحوه شکل گیری

۹۳ ۴-۱۳-۶- باغ - قلعه

۹۳ ۴-۱۳-۷- محور قوی ممتد

۹۳ ۴-۱۳-۸- عدم حضور محور آب

۹۳ ۴-۱۳-۹- موارد استثناء در شکل باغ

۹۳ ۴-۱۳-۱۰- حیاط الحاقی

۹۴ ۴-۱۳-۱۱- طرحی از چهار باغ

۹۴ ۴-۱۳-۱۲- شباهت به باغ های هرات، سمرقند و بخارا

۹۵ ۴-۱۴-۱۴- ساختار فضایی باغ های بیرجند

۹۵ ۴-۱۵-۱۵- نتیجه گیری

۹۸	۵- فصل پنجم: شناخت بستر طرح.....
۹۸	۵-۱- مقدمه
۹۸	۵-۲- موقعیت و حدود شهرستان بیرجند
۹۹	۵-۳- موقعیت زمین شناسی بیرجند
۹۹	۵-۳-۱- ارتفاعات
۹۹	۵-۳-۲- مناطق پست و هموار
۱۰۰	۵-۴- آب و هوای شهرستان بیرجند
۱۰۰	۵-۵- نزولات جوی بیرجند
۱۰۱	۵-۶- بادهای غالب شهرستان بیرجند
۱۰۱	۵-۷- منابع آب
۱۰۱	۵-۷-۱- منابع آبهای سطحی
۱۰۱	۵-۷-۱-۱- رودخانه ها
۱۰۲	۵-۷-۲-۱- مناطق پست آبریز
۱۰۲	۵-۷-۲-۲- منابع آبهای زیرزمینی
۱۰۲	۵-۷-۲-۱- کاریز یا قنات
۱۰۳	۵-۸- خاک
۱۰۳	۵-۸-۱- خاک و تمدن
۱۰۳	۵-۸-۲- خاک های شهرستان بیرجند از نظر نوع و حاصلخیزی
۱۰۳	۵-۹- پوشش گیاهی
۱۰۴	۵-۱۰- وجه تسمیه بیرجند
۱۰۴	۵-۱۱- نحوه شکل گیری و توسعه شهر بیرجند
۱۰۴	۵-۱۱-۱- هسته اولیه شهر
۱۰۶	۵-۱۱-۲- سازمان فضایی در بافت تاریخی
۱۰۷	۵-۱۱-۳- سیمای عمومی و ترکیب محلات در بافت تاریخی
۱۰۷	۵-۱۱-۳-۱- روند تغییرات در بافت تاریخی
۱۰۸	۵-۱۲- ویژگی های معماری بیرجند
۱۰۹	۵-۱۲-۱- ساختار شهر بیرجند
۱۱۰	۵-۱۳- معرفی برخی از بناهای ارزشمند تاریخی در بیرجند
۱۱۰	۵-۱۳-۱- مسجد جامع چهار درخت
۱۱۰	۵-۱۳-۲- مسجد جامع پایین شهر
۱۱۱	۵-۱۳-۳- ارگ کلاه فرنگی
۱۱۲	۵-۱۳-۴- قلعه بیرجند
۱۱۲	۵-۱۳-۵- مدرسه شوکتیه
۱۱۳	۵-۱۳-۶- بندهای ساروجی قدیمی در بیرجند
۱۱۴	۵-۱۴- نتیجه گیری
۱۱۵	۶- فصل ششم: طراحی
۱۱۵	۶-۱- انتخاب سایت
۱۱۵	۶-۱-۱- مکان یابی سایت مناسب طراحی
۱۱۵	۶-۲- طراحی محور پیاده
۱۱۶	۶-۲-۱- تبیین چشم انداز
۱۱۶	۶-۲-۲- راهبردها و سیاستهای دستیابی به اهداف

۱۱۶	اهداف کلی پروژه.....	۳-۲-۶
۱۱۷	تشریح روند طراحی.....	۴-۲-۶
۱۱۷	مطالعات سایت.....	۵-۲-۶
۱۱۷	محدوده طراحی.....	۱-۵-۲-۶
۱۱۷	عناصر تاریخی موجود.....	۲-۵-۲-۶
۱۱۷	همجواری ها.....	۳-۵-۲-۶
۱۱۸	دید و منظر.....	۴-۵-۲-۶
۱۱۸	کاربری اراضی.....	۵-۵-۲-۶
۱۱۸	دسترسی به سایت.....	۶-۵-۲-۶
۱۱۸	پوشش گیاهی موجود سایت.....	۷-۵-۲-۶
۱۱۹	تدوین مبانی و سیاست های طراحی.....	۳-۶
۱۱۹	مبانی طراحی سازمان فضایی و کالبدی.....	۱-۳-۶
۱۱۹	مبانی طراحی نظام فعالیت ها و کاربری ها.....	۲-۳-۶
۱۱۹	مبانی طراحی نظام دسترسی و ارتباطات.....	۳-۳-۶
۱۲۰	مبانی طراحی سیما و منظر.....	۴-۳-۶
۱۲۰	مبانی طراحی کاشت و پوشش گیاهی.....	۵-۳-۶
۱۲۱	برنامه ریزی فضایی و کالبدی.....	۴-۶
۱۲۲	ضوابط و توصیه های پیشنهادی.....	۵-۶
۱۲۳	منابع و ماخذ.....	۷
۱۲۷	پیوست.....	۸
۱۳۵	چکیده انگلیسی.....	۱۳۵

فهرست تصاویر

- تصویر ۱-۱ منظر به عنوان گزیده خاص و خوب از طبیعت، ماخذ: آرشیو شخصی محمدرضا مهربانی گلزار..... ۴
- تصویر ۲-۱ منظر روستای ماسوله که به نوعی عامل بروز دهنده هویت این روستا است، ماخذ: آرشیو شخصی محمد فرید خدارحمی..... ۵
- تصویر ۳-۱ نمایی از میدان سن پیتر در رم، ماخذ: نگارنده..... ۷
- تصویر ۴-۱ دید به رواق های اطراف میدان سن پیتر در رم، ماخذ: آرشیو شخصی گوران عرفانی..... ۷
- تصویر ۱-۲ خیابانی در شهر بارسلون، به واسطه وجود کاربری های تجاری در این محور تراکم اختیاری برای عابر پیاده قابل تحمل شده است، ماخذ: نگارنده..... ۱۵
- تصویر ۲-۲ محور پیاده شهری در تسالونیک یکی از شهرهای یونان، وجود مغازه ها سبب جذابیت محور شده است. ماخذ: آرشیو شخصی سمیه اسدی..... ۱۵
- تصویر ۳-۲ پیاده رو موجود در شهر پمپی، جدایی مسیر عبور پیاده از سواره کاملاً مشهود است. ماخذ: آرشیو شخصی زهرا رستگاری..... ۱۷
- تصویر ۴-۲ آبراه های شهری در ونیز، قایق مشهور ونیزی به عنوان نماد هویت بخش در این راه ها حضور دارد. ماخذ: نگارنده..... ۱۸
- تصویر ۵-۲ منظر از گذرهای موجود در بافت تاریخی شهر کوردوبا در اسپانیا، ماخذ: آرشیو شخصی نعیمه رضایی..... ۱۹
- تصویر ۶-۲ محور پیاده در استانبول، ایجاد این فضاها سبب جذب مردم برای استفاده از آنها شده است. ماخذ: نگارنده..... ۲۱
- تصویر ۷-۲ فضای اختصاص یافته به پیاده در محور شهری شانزه لیزه پاریس، عرض زیاد معبر پیاده سبب آزادی عمل عابر پیاده و از طرفی ایجاد عملکردهای گوناگون برای محور می شود. ماخذ: آرشیو شخصی زهرا رستگاری..... ۲۲
- تصویر ۸-۲ فضای جمعی در محله قدیمی شهر کوردوبا در اسپانیا، ایجاد این فضاها سبب تولید خاطرات ذهنی مشترک و تعاملات اجتماعی بین ساکنین مجاور آن می شود. ماخذ: نگارنده..... ۲۴
- تصویر ۹-۲ مناسب سازی فضای جمعی با ایجاد مکان استراحت. ماخذ: کتاب منظر اروپا، ص ۱۶۰..... ۲۸
- تصویر ۱۰-۲ محور پیاده مرکزی در چهارباغ اصفهان، المان ها و مبلمان شهری در مرکز محور قرار گرفته اند و حریم امنی برای نشستن ایجاد کرده اند. ماخذ: ریسمانچیان، ص ۲۰۳..... ۳۰
- تصویر ۱۱-۲ باغچه های ایجاد شده در محور ممکن است در مواقع ازدحام مانع حرکتی باشند. نظم در ایجاد آنها بسیار ضروری است. ماخذ: ریسمانچیان، ص ۲۰۴..... ۳۰
- تصویر ۱۲-۲ آب به صورت طراحی نشده در مسیر وجود دارد. از کناره های مسیر آب که دارای پتانسیل بالایی هستند، استفاده کافی نشده است. ماخذ: ریسمانچیان، ص ۱۸۲..... ۳۱
- تصویر ۱۳-۲ جدول های کنار خیابان به جای اینکه شیبدار باشند به صورت مانعی برای معلولین درآمده اند. ماخذ: ریسمانچیان، ص ۱۷۹..... ۳۱
- تصویر ۱۴-۲ مبلمان های شهری که در مسیر حرکتی تعبیه شده اند نه مکان نشستن را تامین می کنند نه مسیر عبوری را آزاد می گذارند. ماخذ: ریسمانچیان، ص ۱۷۷..... ۳۱
- تصویر ۱۵-۲ کروکی حجمی از گذر مروی، ماخذ: فدایی نژاد، ص ۶۳..... ۳۲
- تصویر ۱۶-۲ گذر مرمت شده مروی، ماخذ: آرشیو عکس سازمان نوسازی شهر تهران..... ۳۳
- تصویر ۱۷-۲ نمایی از بالکن های طبقه دوم به گذر مروی، ماخذ: آرشیو عکس سازمان نوسازی شهر تهران..... ۳۳
- تصویر ۱۸-۲ سطح وسیع و کفسازی عالی باعث ایجاد فضای مناسب جهت اموری مانند خرید و عبور و مرور شده است. ماخذ: نگارنده..... ۳۳
- تصویر ۲۰-۲ استفاده از مصالح مدرن در المان های موجود در مسیر، ماخذ: نگارنده..... ۳۳
- تصویر ۱۹-۲ تغییر در نوع مصالح در طول مسیر، ماخذ: نگارنده..... ۳۳
- تصویر ۲۱-۲ استفاده از مصالحی مانند آهن در تقابل با آب، ماخذ: نگارنده..... ۳۴
- تصویر ۲۲-۲ نمایی از محور سپه قزوین و دید به عالی قاپو، ماخذ: آرشیو شخصی رضا سامه..... ۳۴
- تصویر ۲۳-۲ جلوخان رو به روی مسجد جامع، طراحی باغچه ها عملاً فضای مناسب را جهت استفاده بهینه از بین برده است. ماخذ: آرشیو شخصی رضا سامه..... ۳۴
- تصویر ۲۴-۲ محور تربیت تبریز، وجود بدنه قدیمی و کاربری های تجاری سبب رونق مسیر شده است. پوشش گیاهی حالتی طبیعی به مسیر بخشیده است. ماخذ: آرشیو شخصی سیده پروانه غضنفری..... ۳۵
- تصویر ۲۵-۲ راه های اصلی و مشهور شهر بارسلون، ماخذ: گزارش سفر پژوهشی اسپانیا و پرتغال..... ۳۷

- تصویر ۲-۲۶ دید هوایی از محور پیاده رمبلا در شهر بارسلون، ماخذ : گزارش سفر پژوهشی اسپانیا و پرتغال ۳۷
- تصویر ۲-۲۷ مجسمه یابود کریستف کلمب در ابتدای محور رمبلا در بارسلون، ماخذ : نگارنده ۳۷
- تصویر ۲-۲۸ محور پیاده رمبلا، نوع کف سازی، جداره سبز و بدنه های ضابطه مند قابل ملاحظه است. ماخذ : نگارنده ۳۷
- تصویر ۲-۲۹ بخش های مجزای خیابان رمبلا، ماخذ : گزارش سفر پژوهشی اسپانیا و پرتغال ۳۸
- تصویر ۲-۳۰ رمبلای فلورز، محل فروش گلها، ماخذ : گزارش سفر پژوهشی اسپانیا و پرتغال ۳۸
- تصویر ۲-۳۱ رمبلای مار و مراکز تفریحی آن، پل ارتباط دهنده مراکز تفریحی و بندرگاه که مختص عابر پیاده می باشد، ماخذ : نگارنده ۳۸
- تصویر ۲-۳۲ مسیر ارتباطی پیاده مجتمع مارماگنوم و خیابان رمبلا در شهر بارسلون، ماخذ : نگارنده ۳۸
- تصویر ۲-۳۳ تصویری از کفسازی های اجرا شده در خیابان رمبلا، ماخذ : گزارش سفر پژوهشی اسپانیا و پرتغال ۳۹
- تصویر ۲-۳۴ تصویر آگزانومتریک از محور استقلال در استانبول، ماخذ :
- <http://www.dkimages.com/discover/Home/Geography/Asia/Turkey/Istanbul/Istanbul-151.html> : Date 1 July 2008 ۳۹
- تصویر ۲-۳۵ وجود تراموا در وسط محور پیاده آن را به عنوان عنصر شاخص محور و جزیی از خاطره ذهنی مطرح کرده است. ماخذ :
- <http://www.jorgetutor.com/turquia/estambul/estambul/istiklalcaddesi/istiklalcaddesi3.htm> : Date 1 July 2008 ۴۰
- تصویر ۲-۳۶ وجود فضاهای جمعی و پاتوق در محورهای پیاده بازار شهر استانبول، ماخذ : نگارنده ۴۰
- تصویر ۲-۳۷ کریدورهای سبز که با بهره گیری از گیاهان، فضاهای عبور با کیفیت بسیار بالا ایجاد کرده است. ماخذ : کتاب منظر اروپا، ص ۲۰۱ ۴۰
- تصویر ۲-۳۸ چشم اندازی از محور شانزه لیزه پاریس، عرض نسبتاً زیاد محور پیاده در مقایسه با مسیر سواره قابل ملاحظه است. ماخذ :
- آرشیو شخصی بابک آتشین بار ۴۱
- تصویر ۲-۳۹ نمایی از میدان لاپلاس دوترو، مسیر سواره به صورت کاملاً مجزا از محوطه پیاده قابل تامل است. ماخذ : کتبی، ص ۱۷۴ ۴۱
- تصویر ۲-۴۰ نمایی از میدان تسوکوبا، ایجاد فضای گود جهت تنوع در مسیر دید و حرکت ناظر یکی از ترفندهای ایجاد جذابیت در مسیر است. ماخذ : کتبی، ص ۱۷۶ ۴۲
- تصویر ۳-۱ میدان اسپانیا در شهر رم، ایجاد پلکان هایی رو به یک محور، سبب ایجاد فضایی جهت گذران اوقات فراغت شده است. ماخذ :
- آرشیو شخصی گوران عرفانی ۴۶
- تصویر ۳-۲ مجموعه فرهنگی در شهر والنسیا، اثر سانتیاگو کالاتراوا، وجود مجتمع های فرهنگی و موزه ها در فضاهای شهری موجب جذب گردشگران خاص خود می شود. ماخذ : نگارنده ۵۱
- تصویر ۳-۳ ایجاد منظره های زیبا در شهر خود سبب به وجود آمدن پتانسیل برای جذب گردشگر می شود. ماخذ : محلاتی، ص ۲۵ ۵۹
- تصویر ۴-۱۴ تاق بستان، نقش برجسته های ساسانی در کنار چشمه آب، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۵۳ ۶۳
- تصویر ۴-۳ پاره ای از فرش ایرانی معروف به چهارباغ، ماخذ : کتاب باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۴۲ ۶۴
- تصویر ۴-۲ درخت کهنسال در کنار امام زاده سلطانعلی رودبند در دزفول، ماخذ : نگارنده ۶۴
- تصویر ۴-۴ نقوش باغ در مینیاتورهای ایران ۶۵
- تصویر ۴-۵ باغ و عمارت خسرو، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۵۷ ۶۶
- تصویر ۴-۶ مینیاتور باغ وفا، ماخذ : بیات، ۱۳۶۹ ۶۷
- تصویر ۴-۷ کاخ سلطنتی دوشان تپه، ماخذ : کتاب باغ های ایران و کوشک های آن ص ۱۶۵ ۶۸
- تصویر ۴-۸ باغ نشاط در کشمیر، ماخذ : کتاب باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۵۱ ۶۹
- تصویر ۴-۹ عکس هوایی از باغ فین در کاشان، ماخذ : کتاب باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۸۰ ۶۹
- تصویر ۴-۱۰ عمارت پارتال، الحمراء در اندلس، ماخذ : کتاب باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۳۶ ۶۹
- تصویر ۴-۱۱ کوشک واقع در باغ فین کاشان، ماخذ : کتاب باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۸۱ ۶۹
- تصویر ۴-۱۳ نمایی از خیابان چهارباغ اصفهان، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۹۲ ۷۳
- تصویر ۴-۱۲ نقش چهار رود در قالی ایرانی، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۷۳ ۷۳
- تصویر ۴-۱۴ باغ شازده ماهان، ماخذ : کتاب باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۱۹۵ ۷۶
- تصویر ۴-۱۵ نمای باغ چهل ستون در اشرف، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۷۹ ۷۷

تصویر ۴-۱۶ باغ قدمگاه نیشابور، ماخذ: باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۱۴۴ ۷۷

تصویر ۴-۱۷ باغ سنگی با سنگریزه های رنگی، ماخذ: کتاب باغ های ایرانی و کوشک های آن ص ۳۹ ۷۹

تصویر ۴-۱۸ کانال های تقسیم آب در باغ فین کاشان، ماخذ: کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۸۵ ۸۰

تصویر ۴-۱۹ کانال های تقسیم آب در باغ چهل ستون اصفهان، ماخذ: کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۹۸ ۸۰

تصویر ۴-۲۰ کانال های تقسیم آب در پاسارگاد، ماخذ: کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۴۳ ۸۰

تصویر ۴-۲۱ انعکاس در استخر جلوی عمارت چهل ستون اصفهان، ماخذ: کتاب باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۵۶ ۸۰

تصویر ۴-۲۲ حوض خانه باغ فین کاشان، ماخذ: کتاب باغ ایرانی حکمت کهن، منظر جدید ص ۷۷ ۸۱

تصویر ۴-۲۳ نمایی از فواره ها در باغ فین کاشان، ماخذ: کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۸۶ ۸۱

تصویر ۴-۲۴ دید به عمارت و باغ اکبریه از آسمان، ماخذ: کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۱۹۷ ۸۵

تصویر ۴-۲۵ عمارت اصلی باغ اکبریه، ماخذ: نگارنده ۸۵

تصویر ۴-۲۶ محور اصلی باغ اکبریه، ماخذ: نگارنده ۸۶

تصویر ۴-۲۷ عمارت نارنجستان باغ شوکت آباد، ماخذ: آرشیو میراث فرهنگی ۸۷

تصویر ۴-۲۸ محور عملکردی باغ شوکت آباد، ماخذ: نگارنده ۸۷

تصویر ۴-۲۹ شاه نشین باغ شوکت آباد، ماخذ: نگارنده ۸۷

تصویر ۴-۳۰ عمارت باغ رحیم آباد، ماخذ: نگارنده ۸۸

تصویر ۴-۳۱ محور اصلی باغ رحیم آباد، ماخذ: نگارنده ۸۸

تصویر ۴-۳۲ شاه نشین باغ بهلگرد، ماخذ: نگارنده ۸۹

تصویر ۴-۳۳ صفه جلو عمارت بهلگرد، ماخذ: نگارنده ۸۹

تصویر ۴-۳۴ نمای عمارت اندرونی باغ بهلگرد، ماخذ: نگارنده ۸۹

تصویر ۴-۳۵ محور اصلی باغ - قلعه مود، ماخذ: نگارنده ۸۹

تصویر ۴-۳۶ نمای کلی از باغ - قلعه مود، ماخذ: نگارنده ۸۹

تصویر ۴-۳۷ کوشک باغ امیر آباد، ماخذ: آرشیو میراث فرهنگی ۹۰

تصویر ۴-۳۸ محور اصلی باغ امیر آباد، ماخذ: آرشیو میراث فرهنگی ۹۰

تصویر ۴-۳۹ کوشک باغ معصومیه، ماخذ: آرشیو میراث فرهنگی ۹۰

تصویر ۴-۴۰ عنصر کاج در باغ معصومیه، ماخذ: نگارنده ۹۰

تصویر ۴-۴۱ عمارت باغ طوغان، ماخذ: نگارنده ۹۱

تصویر ۴-۴۲ شاه نشین میان استخر در باغ اکبریه، ماخذ: نگارنده ۹۱

تصویر ۴-۴۳ مینیاتور باغ دوره گورکانی ماخذ: <http://www.persianpaintings.com> ۹۴

تصویر ۵-۱ وضعیت شیب نگاهتی شهرستان بیرجند در عکس ماهواره ای، ماخذ: کتب در جستجوی هویت شهری بیرجند، ص ۳۸ ۹۹

تصویر ۵-۲ اجزاء یک قنات، ماخذ: کتاب باغ ایرانی، بازتابی از بهشت ۱۰۲

تصویر ۵-۳ پوشش گیاهی بیرجند، بیدخت، ماخذ: کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۵۷ ۱۰۳

تصویر ۵-۴ شبستان مسجد جامع چهار درخت، ماخذ: کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۵۷ ۱۰۴

تصویر ۵-۵ عکس هوایی بیرجند در سال ۱۳۳۵، ماخذ: آرشیو میراث فرهنگی بیرجند ۱۰۶

تصویر ۵-۶ منظره بافت تاریخی از آسمان، ماخذ: آرشیو جاسم غضبانپور ۱۰۶

تصویر ۵-۷ شروع خیابان کشی و شهرسازی، خیابان منتظری بیرجند، ماخذ: آرشیو شهرداری بیرجند ۱۰۷

تصویر ۵-۸ خانه فرهنگ، ماخذ: آرشیو میراث فرهنگی بیرجند ۱۰۸

تصویر ۵-۹ خانه پردلی، ماخذ: آرشیو میراث فرهنگی بیرجند ۱۰۸

تصویر ۵-۱۰ خانه شمشری، ماخذ: آرشیو میراث فرهنگی بیرجند ۱۰۸

تصویر ۵-۱۱ مدرسه علمیه معصومیه در بافت تاریخی، ماخذ: کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۱۳۲ ۱۰۸

تصویر ۵-۱۲ چشم انداز بافت میانی از آسمان، ماخذ: آرشیو جاسم غضبانپور ۱۰۹

تصویر ۵-۱۳ بافت جدید، ماخذ: کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۴۵ ۱۰۹

- تصویر ۱۴-۵ بافت حاشیه ای، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۴۶..... ۱۱۰
- تصویر ۱۵-۵ سر در مسجد جامع چهار درخت، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۵۶..... ۱۱۰
- تصویر ۱۶-۵ مسجد جامع پایین شهر، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۵۹..... ۱۱۱
- تصویر ۱۷-۵ ارگ کلاه فرنگی بیرجند، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی بیرجند..... ۱۱۱
- تصویر ۱۸-۵ قلعه بیرجند، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۶۴..... ۱۱۲
- تصویر ۱۹-۵ محوطه سازی قلعه بیرجند که این قلعه را به عنوان یک نماد شهری مطرح ساخته است، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۶۶..... ۱۱۲
- تصویر ۲۰-۵ مدرسه شوکتیه، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۱۳۵..... ۱۱۲
- تصویر ۲۱-۵ بند دره در جنوب بیرجند، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی بیرجند..... ۱۱۳
- تصویر ۲۲-۵ بند عمرشاه در جنوب غرب بیرجند، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی بیرجند..... ۱۱۳
- تصویر ۱-۶ محدوده مورد نظر برای طراحی محور تفریحی - گردشگری، ماخذ : نگارنده..... ۱۱۷
- تصویر ۲-۶ ساختمان انبار سازمان هلال احمر سبب خالی بودن جداره های میدان شده است. ماخذ : نگارنده..... ۱۱۷
- تصویر ۳-۶ بتن ریزی پی پمپ گاز CNG در مجاورت باغ رحیم آباد، ماخذ : نگارنده..... ۱۱۷
- تصویر ۴-۶ بررسی نقاط و امتداد های دارای دید و منظر مناسب در سایت، ماخذ : نگارنده..... ۱۱۸
- تصویر ۵-۶ درختان کاشته شده به صورت منظم به منظور استفاده در دیگر نقاط، ماخذ : نگارنده..... ۱۱۸

فهرست نقشه ها

نقشه ۱-۴ طرح چهار باغ در پاسارگاد (استروناخ)، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۴۰..... ۶۶

نقشه ۲-۴ پلان باغ شاه در دوره قاجار، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۱۱۲..... ۶۷

نقشه ۳-۴ پلان باغ چهل ستون اصفهان، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۱۰۰..... ۶۷

نقشه ۴-۴ پلان باغ عفیف آباد، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۱۱۲..... ۶۸

نقشه ۵-۴ پلان باغ های اصفهان، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۹۰..... ۶۹

نقشه ۶-۴ کرت بندی باغ بر اساس طرح چهار باغ (Manzoor,1993)..... ۷۳

نقشه ۷-۴ باغ گلشن طیس، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۱۲۱..... ۷۴

نقشه ۸-۴ تقسیم پلان باغ به ۹ مربع در دوره تیموری، ماخذ : حیدرتاج ص ۱۴..... ۷۴

نقشه ۹-۴ نارنجستان قوام و باغ هفت تن شیراز، ماخذ : حیدرتاج ص ۱۴..... ۷۴

نقشه ۱۰-۴ پلان باغ هفت تن شیراز، ماخذ : کتاب باغ های ایران و کوشک های آن ص ۱۹۵..... ۷۵

نقشه ۱۱-۴ پلان باغ فین کاشان، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۸۴..... ۷۶

نقشه ۱۲-۴ پلان باغ هزار جریب اصفهان، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۱۰۵..... ۷۶

نقشه ۱۳-۴ پلان مجموعه باغ های بهشهر، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۷۸..... ۷۷

نقشه ۱۴-۴ پلان بازسازی شده باغ تخت شیراز، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۱۳۰..... ۷۸

نقشه ۱۵-۴ پلان باغ ایل گلی تبریز، ماخذ : کتاب باغ ایرانی بازتابی از بهشت ص ۱۲۰..... ۷۸

نقشه ۱۶-۴ موقعیت حوض ها و مسیرهای آب در باغ گل سرخ سمرقند..... ۸۰

نقشه ۱۷-۴ گل زار، میان کرت و خیابان اصلی باغ، ماخذ : مقاله باغ های ایرانی پیرنیا ص ۹..... ۸۲

نقشه ۱۸-۴ محور اصلی باغ گلشن طیس، ماخذ : ابراهیمی، ۱۳۸۳ : ص ۳۱..... ۸۳

نقشه ۱۹-۴ پلان باغ اکبریه، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی..... ۸۵

نقشه ۲۰-۴ پلان باغ شوکت آباد، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی..... ۸۷

نقشه ۲۱-۴ پلان باغ رحیم آباد، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی..... ۸۸

نقشه ۲۲-۴ پلان باغ بهلگرد، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی..... ۸۸

نقشه ۲۳-۴ پلان باغ - قلعه مود، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی..... ۸۹

نقشه ۲۴-۴ پلان باغ امیر آباد، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی..... ۹۰

نقشه ۲۵-۴ پلان عمارت باغ اکبریه، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری ص ۲۶۸..... ۹۲

نقشه ۲۶-۴ موارد استثناء در شکل کرت بندی باغ های بیرجند، ماخذ : مقاله درآمدی بر شناخت باغ های بیرجند ص ۶۶..... ۹۳

نقشه ۲۷-۴ پلان باغ بابر ماخذ : www.persianguarden.ir..... ۹۴

نقشه ۱-۵ تقسیمات استانی، استان خراسان جنوبی، ماخذ : سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی..... ۹۸

نقشه ۲-۵ طبقه بندی اقلیمی شهرستان بیرجند، ماخذ : سازمان مدیریت و برنامه ریزی..... ۱۰۰

نقشه ۳-۵ سطوح تبخیر در خراسان جنوبی، ماخذ : سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان..... ۱۰۰

نقشه ۴-۵ مراحل رشد و توسعه کالبدی شهر در مقاطع مختلف تاریخی (هسته اولیه شهر بیرجند)، ماخذ : وفایی فرد، ص ۱۸۱..... ۱۰۵

نقشه ۵-۵ مراحل رشد و توسعه کالبدی شهر در مقاطع مختلف تاریخی (آغاز توسعه کالبدی)، ماخذ : وفایی فرد، ص ۱۸۱..... ۱۰۵

نقشه ۶-۵ مراحل رشد و توسعه کالبدی شهر در مقاطع مختلف تاریخی (توسعه تدریجی شهر بیرجند)، ماخذ : وفایی فرد، ص ۱۸۲..... ۱۰۵

نقشه ۷-۵ ترکیب محلات در بافت تاریخی بیرجند، ماخذ : وفایی فرد، ص ۱۹۰..... ۱۰۷

نقشه ۸-۵ شهر بیرجند به تفکیک بافت، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۴۷..... ۱۰۹

نقشه ۹-۵ پلان مسجد چهار درخت، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی بیرجند..... ۱۱۰

نقشه ۱۰-۵ برش ارگ کلاه فرنگی، ماخذ : آرشیو میراث فرهنگی بیرجند..... ۱۱۱

نقشه ۱۱-۵ قلعه بیرجند، ماخذ : کتاب در جستجوی هویت شهری بیرجند ص ۲۶۵..... ۱۱۲

نقشه ۱-۶ مسیر های ترافیکی شهر بیرجند و میزان ترافیک آنها، ماخذ : گزارش طرح تفصیلی ، مشاور زیستا..... ۱۱۸